

УДК 070:316.774+355.4(477)

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2025.3.16>

## Світлана ЛИТВИНСЬКА

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри журналістики та мовної комунікації,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

ORCID: 0000-0002-5761-5124

# РОЛЬ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню ролі журналістики в умовах інформаційної війни на прикладі українського досвіду, з акцентом на її значення у протидії дезінформації та зміцненні національного інформаційного простору. Метою дослідження є аналіз функціонального значення журналістики у формуванні патріотичного поля, документуванні воєнних злочинів, протидії дезінформації та обґрунтуванні стратегічного потенціалу медіа як інструменту захисту національних інтересів. Методологія дослідження базується на аналізі репортажів, розслідувань і документальних матеріалів українських та іноземних медіа. Дослідження включає якісний аналіз контенту, зібраного в умовах війни, та оцінку його впливу на суспільну думку. Отримані результати свідчать, що українська журналістика трансформувалася від нейтрального інформування до стратегічної комунікації, виконуючи функції протидії ворожій пропаганді шляхом перевірки фактів, розвінчування фейків та формування інформаційної гігієни суспільства. Журналісти, документуючи воєнні злочини, стали хронікерами війни, і це сприяє формуванню доказової бази для міжнародних судів. Репортажі з прифронтових зон, зокрема Бахмута, Маріуполя, Ізюма, формують емоційно близький образ захисників, сприяючи консолідації суспільства. Розслідувальна журналістика, зокрема проєкти «Bihus.Info» та «Наші гроші», викриває корупцію та зловживання, зміцнюючи довіру до державних інститутів. Практична цінність дослідження полягає у наданні рекомендацій щодо посилення ролі медіа в умовах інформаційної війни, зокрема через співпрацю з міжнародними організаціями для документування злочинів. Воно також підкреслює значення журналістики для підтримки психологічної стійкості суспільства. Наукова новизна полягає у комплексному аналізі трансформації журналістики в умовах війни, виокремленні її ролі як інструмента історичної пам'яті та правосуддя. Дослідження вперше систематизує внесок українських медіа у протидію дезінформації та документування воєнних злочинів. Висвітлено унікальну роль персоніфікованих репортажів у формуванні національної ідентичності.

**Ключові слова:** журналістика, інформаційна війна, медіа, дезінформація, патріотичний наратив, розслідування, воєнні злочини.

## Svitlana Lytvynska. THE ROLE OF JOURNALISM IN INFORMATION WARFARE: THE CASE OF UKRAINE

This article is dedicated to the study of the role of journalism in the context of information warfare, using the Ukrainian experience as a case study, with a focus on its significance in countering disinformation and strengthening the national information space. The aim of the research is to analyze the functional importance of journalism in shaping a patriotic narrative, documenting war crimes, combating disinformation, and substantiating the strategic potential of media as a tool for protecting national interests. The methodology is based on the analysis of reports, investigations, and documentary materials produced by Ukrainian and international media outlets. The study includes a qualitative analysis of war-related content and an assessment of its impact on public opinion. The findings indicate that Ukrainian journalism has transformed from neutral reporting to strategic communication, fulfilling the function of countering enemy propaganda through fact-checking, debunking fake news, and fostering information hygiene within society. Journalists have become chroniclers of the war, documenting war crimes and thereby contributing to the evidentiary base for future international tribunals. Frontline reports from cities such as Bakhmut, Mariupol, and Izium create emotionally engaging portrayals of defenders, thus promoting societal cohesion. Investigative journalism, particularly through projects like Bihus.Info and Nashi Groshi (Our Money), exposes corruption and abuse, reinforcing public trust in state institutions. The practical value of this research lies in offering recommendations to enhance the role of media during information warfare, including through partnerships with international organizations for the documentation of crimes. It also highlights the significance of journalism in supporting the psychological resilience of society. The scientific novelty of the study lies in its comprehensive analysis of the transformation of journalism under wartime conditions, emphasizing its role as an instrument of historical memory and justice. This is the first study to systematically classify the contribution of Ukrainian media to the fight against disinformation and the documentation of war crimes. The article emphasizes the unique role of personalized war reporting in shaping national identity.

**Key words:** journalism, information warfare, media, disinformation, patriotic narrative, investigative reporting, war crimes.

**Постановка проблеми.** У реаліях сьогодення, коли Україна перебуває в епіцентрі масштабної інформаційної війни, роль журналістики набуває виняткового значення як у формуванні суспільної думки, так і в забезпеченні інформаційного суверенітету держави. В реаліях гібридних загроз, що поєднують у собі військову агресію, кібератаки та цілеспрямовані інформаційні впливи, медійний простір стає не лише каналом поширення новин, а й ареною стратегічного протистояння, де слова, символи та наративи перетворюються на інструменти оборони або загрози. Журналістика, яка традиційно виконувала переважно інформаційну, аналітичну та комунікативну функції, сьогодні дедалі частіше виявляється важелем впливу на колективну свідомість, мобілізаційним чинником і засобом протидії зовнішнім інформаційним атакам. В умовах широкомасштабної збройної агресії проти України засоби масової інформації відіграють ключову роль у створенні стійкого національного інформаційного простору, сприяючи збереженню ідентичності, довіри до державних інституцій і психологічній стабільності населення.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що сучасна журналістика в Україні функціонує в умовах постійного інформаційного тиску з боку ворожих медіаресурсів, фейків і спроб дестабілізації ситуації через підрив довіри до офіційних джерел.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** У своїх дослідженнях Жугай В. і Тарасюк В. [3], Дірікс Л. та Лінден К.-Г. [13] підкреслюють, що потреба у здійсненні заходів інформаційної війни виникає в тих випадках, коли держава чи нація прагне здобути перевагу над іншим політичним або військовим суб'єктом не через застосування класичних силових методів, а шляхом руйнації або підриву інформаційної інфраструктури супротивника, які охоплюють як медіапростір, так і психологічний стан цивільного населення й військових підрозділів. Інформаційна війна, як зазначають Мораес Р., Пінсейро-Наваль В., Бланко Ерреро Д. [16], має поетапний характер і розгортається через конкретні інформаційно-психологічні кампанії. Перший етап пов'язаний із нарощуванням інформаційної присутності в публічному просторі з метою привернення уваги до конкретної проблемної теми, яку ворог прагне інтерпретувати у вигідному для себе ключі. У цьому контексті, як вказують Кириченко Ю., Сергієнко Т., Сластін В. [5], українські медіа зіштовхуються з необхідністю формувати стратегії інформаційного самоза-

хисту, адаптовані до викликів нової цифрової доби, де головною зброєю стає не фізичний тиск, а маніпулятивне поширення ворожого контенту.

З огляду на висновки, зроблені Го З., Шліхткрулл М., Влахос А. [14], в яких вони трактують інформаційну зброю як аналог зброї масового ураження ментального рівня, очевидно, що сучасна журналістика повинна не лише віддзеркалювати події, а й активно сприяти формуванню критичного мислення, інформаційної грамотності та суспільної стійкості до фейків. У цьому форматі доречною є думка Пикалюк Р. [9], який наголошує на тому, що лише у правовому демократичному суспільстві можлива повноцінна реалізація ролі медіа як платформи для відображення множинності різних поглядів, що є необхідною умовою для збереження свободи слова навіть під час війни.

Водночас, незважаючи на наявність досліджень щодо природи інформаційної війни та ролі ЗМІ, подальшого вивчення потребують практичні аспекти українського досвіду, як саме журналісти адаптуються до умов війни, якими є їхні методи фактчекінгу, внутрішні етичні дилеми та вплив на громадську свідомість у період збройного конфлікту.

**Формулювання цілей статті (постановка завдання).** Мета статті – дослідження ролі журналістики в умовах інформаційної війни на прикладі українського досвіду, зокрема визначення її функціонального значення у протидії дезінформації, формуванні патріотичного поля, зміцненні внутрішньої довіри та документуванні фактів воєнних злочинів, а також обґрунтування стратегічного потенціалу медіа як інструменту захисту національного інформаційного простору в умовах війни.

**Виклад основного матеріалу.** Реальність і виклики сучасної інформаційної війни, що охоплює Україну, утворюють нову сутність поняття «медіареальність», яке постає засадничою складовою нової культурної парадигми, і яка визначає умови функціонування журналістики та формування колективного уявлення про дійсність. Медіапростір сьогодні не лише транслює події реального життя, але й активно бере участь у конструюванні нової символічної реальності, яка часто сприймається аудиторією як більш значуща, логічно цілісна та переконлива, ніж безпосередньо емпірична дійсність. Із початком війни набула особливого значення здатність медіа оперативно й достовірно інформувати громадян про події, водночас не завдаючи

шкоди обороноздатності держави. Вся ця динаміка трансформувала функціональне поле журналістики: від інформаційної нейтральності до залучення у процеси стратегічної комунікації. Українські журналісти стали не лише репортерами, а й свідками, хронікерами та рупорами спротиву, які формують історію у реальному часі. Репортажі з прифронтових територій, документування руйнувань, інтерв'ю з військовими, історії порятунку цивільних – усе це є частиною широкої комунікаційної кампанії, що забезпечує не тільки фактологічну, а й моральну підтримку українського суспільства [11].

За такого перебігу подій журналістика стає вагомим чинником протидії дезінформації та ворожим інформаційно-психологічним операціям. Пропагандистські меседжі, фейкові новини, спроби викривити події на фронті або зневірити населення у спроможності держави захищати свої інтереси – усе це становить реальну загрозу, яка потребує негайного реагування з боку національних медіа. Журналістика в умовах війни виконує не лише просвітницьку, а й контрпропагандистську місію. Перевірка фактів, аналітика, розвінчування ворожих нарівів та репрезентація реальної ситуації на основі достовірних джерел формують інформаційну гігієну суспільства та знижують ризик паніки, страху й деморалізації [8]. Поряд із цим не менш важливим є внесок журналістики у збереження громадської єдності. У часи, коли військова агресія загрожує не лише територіям, а й національній ідентичності, інформаційна згуртованість населення і консолідація його навколо спільних цінностей, героїчних образів захисників, волонтерів, медиків, вчителів

та інших «невидимих героїв» війни стають запорукою психологічної стійкості.

Однією з особливостей нової української журналістики в умовах війни є фокус на персоніфікованих історіях, які дозволяють глядачеві чи читачеві не лише сприймати інформацію про бойові дії як абстрактну статистику, а й ототожнювати себе з реальними героями: військовими, добровольцями, медиками та волонтерами. Яскравими прикладами таких репортажів є матеріали журналістів «Суспільні новини», «Радіо Свобода» та телеканалу «1+1», які регулярно публікують сюжети з найгарячіших точок, зокрема з Бахмута, Маріуполя, Харкова, Авдіївки, Куп'янська. (рис. 1а., рис. 1б.) У цих репортажах глядач отримує не лише зведення з фронту, а й бачить очі солдатів, чує їхні голоси, дізнається про їхнє минуле життя (ким вони були до війни, як потрапили на передову, що мотивує їх стояти до останнього). У такий спосіб формується не збірний узагальнений образ армії, а конкретна, емоційно близька особа захисника, якому можна співпереживати або ним захоплюватися, вважати національним героєм.

Вагомий внесок у цей процес зробили окремі журналісти, які, ризикуючи власним життям, висвітлювали хроніку бойових дій безпосередньо з місць боїв. Журналіст Бутусов Ю., відомий своїми репортажами з найнебезпечніших ділянок фронту, неодноразово публікував ексклюзивні кадри з передової, розповідаючи історії командирів, штурмових груп, артилеристів і бійців територіальної оборони. Його репортажі поєднують аналітичну глибину з емоційною напругою, створюючи ефект присутності глядача в епіцентрі подій (рис. 2).



а)

б)

Рис. 1. Матеріали інформаційної агенції «Суспільні новини»:

а) фронтовий репортаж: мить бойової готовності;

б) око неба: оператор дрона на бойовому чергуванні [6]

Цаплієнко А., воєнний кореспондент з великим досвідом, продовжує традиції якісної репортерської роботи, подаючи інформацію у форматі хронік, що допомагає простежити розвиток бойових дій у конкретному регіоні, а також зрозуміти логіку рішень командування, труднощі на місцях і тактичні виклики. Його стиль ґрунтується на ретельному доборі фактів, верифікації джерел, а також на обережному балансі між розкриттям подій і дотриманням принципів безпеки. Подібного плану репортажі виконують надзвичайно важливу функцію, вони не лише документують факти, а й транслюють дух спільної боротьби, де кожен має свою роль. Волонтери, що щодня доставляють гуманітарну допомогу до деокупованих сіл, медики, які в підвалах надають першу допомогу постраждалим від бомбардувань, вчителі, що ведуть онлайн-уроки під звуки повітряної тривоги, – всі вони формують цілісну картину громадянського спротиву, який доповнює фронтову боротьбу. Такі історії стають опорою для глядача / читача, створюючи відчуття, що навіть у найтемніші часи нація здатна самоорганізовуватись, адаптуватися та зберігати гідність. Репортажі з деокупованого Ізюма чи прифронтового Краматорська, що демонструють, як мешканці повертаються до життя після жахів окупації, набувають не лише інформаційної, а й терапевтичної функції: вони вчать, що біль можна пережити, втрату оплакати, але водночас не здатися [4].

Довіра громадян до держави, до її інституцій, до збройних сил, а також до журналістики як інструмента правди й суспільного контролю. В такому контексті розслідувальна журналістика виступає не лише формою викриття порушень, а й важливим чинником зміцнення внутрішньої єдності, адже

її діяльність спрямована на захист громадських інтересів, встановлення справедливості та публічне виявлення зловживань, що можуть загрожувати ефективності спротиву та самому майбутньому держави.

Свого визначального значення розслідувальна журналістика набуває в умовах повномасштабної війни, коли будь-яке зловживання ресурсами, саботаж або корупційна діяльність у тилу і це не просто прояв безвідповідальності, а реальна загроза життю військових, ефективності оборони та довірі суспільства до органів влади. Публічне викриття таких фактів, їх ретельне документування та донесення до громадськості сприяє не лише очищенню системи від зловмисників, а й демонструє, що в демократичному суспільстві навіть у надзвичайних умовах зберігається принцип підзвітності та відповідальності.

Одним із найяскравіших прикладів є робота журналістського об'єднання «Bihus. Info», яке у своїх розслідуваннях послідовно викриває факти неефективного використання бюджетних коштів, сумнівних державних закупівель, зловживань у сфері логістичного забезпечення армії. Так, гучний матеріал про закупівлі продуктів харчування для Збройних сил України за завищеними цінами став предметом обговорення на найвищому державному рівні та спричинив низку кадрових рішень у Міноборони (рис. 3).

Інше впливове медіа «Слідство.Інфо» продовжує викривати схеми ухилення від мобілізації, незаконного перетину кордону під виглядом волонтерства, а також випадки зловживань у гуманітарних і будівельних програмах, реалізованих у прифронтових та деокупованих регіонах. Особливе місце посідає проєкт «Наші гроші», який у форматі систематичних аналітичних випусків розкриває прак-

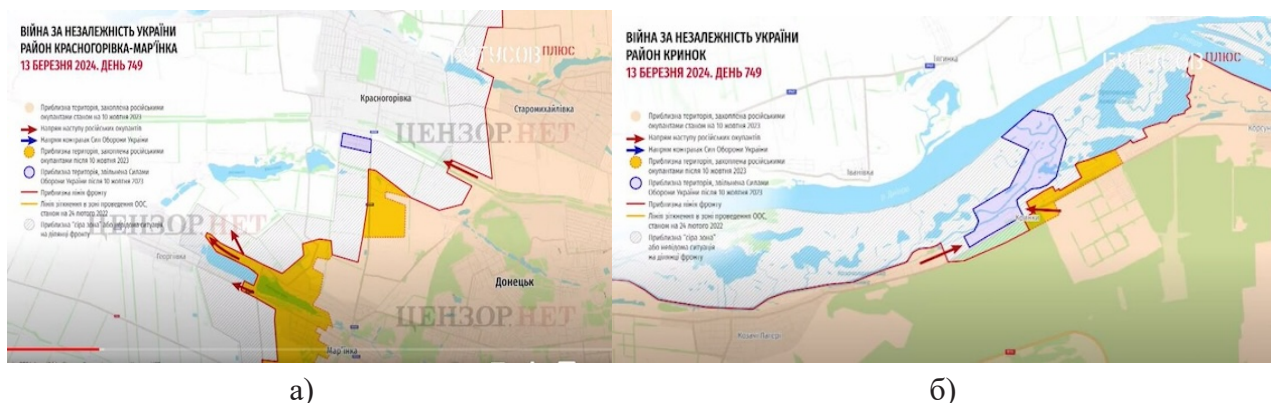


Рис. 2. Аналітика війни від Юрія Бутусова:

- а) лінія спротиву: бойова ситуація в районі Красногорівки–Мар'їнки, 13 березня 2024 року;  
б) форпост на Дніпрі: бойова ситуація в районі Кринок, 13 березня 2024 року [1]



Рис. 3. Журналістське розслідування «Bihus.Info». «Фортифікації, бюджет і коло довіри Президента» [7]

тики привласнення публічних коштів, зокрема у сфері оборонних закупівель, гуманітарної допомоги, енергетичної безпеки. Один із нещодавніх сюжетів, присвячений непрозорим контрактам на постачання військового спорядження, викликав резонанс в суспільстві та ініціював обговорення нових підходів до системи військових тендерів (рис. 4).

Слід зазначити, що завдання розслідувальної журналістики в умовах війни є надзвичайно складним. Журналісти змушені працювати в умовах обмеженого доступу до

офіційної інформації, зважаючи на воєнну таємницю, ризики для національної безпеки та безпеку джерел. Проте саме в таких умовах і проявляється професіоналізм та здатність працювати з відкритими джерелами, аналітичне мислення, уважність до деталей і суворе дотримання журналістських стандартів. Довіра до розслідувальної журналістики формується не завдяки сенсаціям, а завдяки точності, відповідальності й послідовності у поданні перевіреної інформації. Журналістка Даниленко Т., яка більш відома своєю студійною аналітикою, у період активної фази війни взяла участь у низці документальних проєктів, спрямованих на висвітлення життя захисників, їхнього побуту та внутрішнього стану, що дозволяє глибше відчувати людську складову війни (рис. 5) [15].

Її роботи сприяють формуванню емоційно співчутливої аудиторії, яка здатна не лише сприймати факт війни, а й відчувати її через розповіді тих, хто тримає оборону. Окремою категорією репортажної журналістики в умовах війни є матеріали, присвячені цивільному життю в тилу або в прифронтових регіонах, які слугують інструментом психологічної підтримки аудиторії, зміцнення віри в людяність та стійкість українського суспільства. Через сюжети про волонтерів, лікарів, вчителів, комунальників, культурних діячів українські журналісти демонструють незламність звичайних громадян, які, попри постійні обстріли, руйнування та небезпеку, залишаються вірними своєму обов'язку та своїй громаді.

У ситуаціях масового насильства, руйнувань, терору й безкарності саме журналісти



Рис. 4. Генерал Черешня – дронний фронт сучасної війни. Розслідування проєкту «Наші гроші» [10]



ТЕТЯНА ДАНИЛЕНКО  
журналістка

## Національне меморіальне військове кладовище: корупціонери хочуть красти навіть у мертвих

П'ятниця, 16 СЕРПНЯ 2024, 12:15



14990

За понад десятиріччя війни Україна не спромоглася створити кладовище для військових, які щодня кладуть свої життя заради держави.

Ідея з'явилася в публічному обговоренні задовго до повномасштабного вторгнення, але закон про створення меморіального комплексу був ухвалений у травні 2022-го.

З того часу ухвалювалося ще два закони: у травні і у грудні 2023-го. Окрім того, було щонайменше два рішення Київської і незліченна кількість урядових розпоряджень, взаємовиключних – із різними розташуванням кладовища та різною площею.

Кожен із документів ухвалювався у парламенті майже конституційною більшістю голосів і кожного разу Верховна Рада вдавала, що попереднього закону не існує. Наприклад, досі не заветовано, але й не підписано президентом закон про те, що проєкт має бути в угоді з Биківня. Хоча під

Рис. 5. Тетяна Даниленко. Журналістське розслідування про військове кладовище [2]

часто виявляються першими свідками й хронікерами подій, що становлять не лише суспільний інтерес, а й підлягають кваліфікації як воєнні злочини відповідно до норм міжнародного гуманітарного права. У цьому сенсі журналістика перестас бути лише засобом масової інформації вона стає первинним джерелом історичної пам'яті, документального доказу та інструментом майбутнього правосуддя.

Українські журналісти демонструють не лише високий рівень професійної відповідальності, але й відвагу, гідну поваги. Значна частина репортажів, документальних проєктів та аналітичних матеріалів створюється у вкрай небезпечних умовах – під обстрілами, в умовах порушеної інфраструктури, серед людей, які перебувають у шоковому чи травматичному стані. Робота таких журналістів не обмежується лише візуальним фіксуванням фактів, коли вона містить глибокі інтерв'ю зі свідками, збір контексту, перевірку інформації через різні джерела та створення фейків, які підкреслюють системність і характер воєнних злочинів [9]. Саме завдяки їхній діяльності світ дізнався про події в Бучі, Ізюмі, Маріуполі, Харкові, Херсоні та інших населених пунктах, які стали символами злочинної поведінки окупантів. У процеси документування залучені й українські журналісти, які покликані забезпечити надійність, достовірність і правову спроможність зібраної інформації. Українські журналісти співпрацюють із глобально відомими розслідувальними платформами, такими як «Bellingcat», які спеціалізуються на використанні відкритих джерел (OSINT) для аналізу

і верифікації фактів (рис. 6). Саме завдяки поєднанню польових матеріалів і цифрових аналітичних методів вдасться встановити точні обставини подій, геолокацію атак, типи використаної зброї та відповідальних осіб. Крім того, представники українських медіа долучаються до спільних проєктів із такими виданнями, як «The Guardian» або «The New York Times», де публікуються глибокі аналітичні матеріали, засновані на співставленні даних із фронту, супутникових знімків, свідчень біженців і результатів незалежних розслідувань.

Співпраця з правозахисними організаціями, зокрема з «Human Rights Watch», дозволяє забезпечити правовий аналіз подій і гарантувати дотримання прав людини у процесі збору інформації, включно з добровільністю надання свідчень та захистом персональних даних жертв [5]. Найвагомішим внеском журналістів у сфері документування є їхня роль як потенційних джерел доказів у майбутніх міжнародних судах. Зважаючи на масштаби злочинів, що вчиняються на території України, та з огляду на високий рівень суспільного запиту на справедливість, значна кількість матеріалів, зібраних журналістами, уже зараз передається до баз даних Офісу Генерального прокурора України, а також до спеціалізованих міжнародних структур, які займаються дослідженням злочинів проти людяності, геноциду та воєнних злочинів. Багато з цих матеріалів збираються за процедурою, наближеною до криміналістичних стандартів, що в подальшому дозволяє використовувати їх у судовому провадженні.



Рис. 6. «Охматдит» вразила російська ракета Х-101. Аналітика «Bellingcat» [12]

**Висновки.** У ході дослідження встановлено, що в умовах інформаційної конфронтації журналістика виходить за межі звичайного передавання новин, вона стає потужним інструментом формування суспільної позиції, підтримки національної ідентичності, зміцнення довіри до державних структур та захисту інформаційного простору України. Досліджено вплив репортажів на громадську свідомість під час війни. Особливо ефективним виявився метод персоніфікації через розповіді про реальних людей – захисників, медиків, вчителів, волонтерів, адже формується потужний емоційний образ стійкості й опору, що допомагає об'єднати суспільство й мобілізувати його в критичні часи.

Підкреслено значення професійних журналістських проєктів, таких як «Bihus.Info», «Слідство.Інфо», «Наші гроші». Їхня системна робота не лише інформує громадян, але й стимулює громадський контроль над владою, демонструючи, що навіть у стані надзвичайного положення свобода слова та підзвітність можуть і повинні існувати разом. Обґрунтовано концептуальну модель журналістики як ключового компонента національної інформаційної безпеки. Вона об'єднує не лише інформаційну функцію, а й мобілізаційну, аналітичну, комунікаційну та доказову діяльність, коли усе це разом має критичне значення як для поточних інформаційних ініціатив, так і для формування довгострокової політики «пам'яті» щодо війни.

#### Література:

1. Бутусов Ю. Як розвиватиметься війна у 2024 році. Аргумент. URL: <https://argumentua.com/novini/butusov-yak-rozvivatimetsya-v-ina-u-2024-rots> (дата звернення: 16.07.2025).
2. Даниленко Т. Національне меморіальне військове кладовище: корупціонери хочуть красти навіть у мертвих. Українська правда. 16 серп. 2024. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2024/08/16/7470645/> (дата звернення: 18.07.2025).
3. Жугай В., Тарасюк В. Особливості роботи журналістів в умовах інформаційної війни. *Образ*. 2018. Т. 1 (27). С. 128–139. DOI: 10.21272/2415849620181(27)128139.
4. Йордан Г. М., Тарасюк В. Ю., Лаврик О. В. Вплив фактчекінгу на якість інформації в епоху цифрової журналістики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36 (75). № 2. Ч. 2. С. 214–222. DOI: 10.32782/27104656/2025.2.2/32.
5. Кириченко Ю. В., Сергієнко Т. І., Сластін В. О. Інформаційні війни як інструмент гібридної агресії: український досвід. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2025. № 1 (65). С. 89–102. DOI: 10.20535/23085053.2025.1(65).332563.
6. Курчинська В. Війна – надовго. 2023й рік у фотографіях Суспільного. Суспільне. 28 груд. 2023. URL: <https://suspilne.media/642940-vijna-nadovgo-2023-j-rik-u-fotografiah-suspilnogo/> (дата звернення: 16.07.2025).
7. Лазарович Н. Поліція відкрила провадження за сюжетом Bihus.Info про завищення цін на матеріалах для будівництва фортифікацій. 27 трав. 2025. URL: <https://bihus.info/policziya-vidkryla-provadhennya-za-syuzhetom-bihus-info-pro-zavyshhennya-czin-na-materialah-dlya-budivnyctva-fortyfikacij/> (дата звернення: 16.07.2025).

8. Македон В. В., Маковецька А. О. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах ринкової нестабільності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. №12. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2023/12/9477>. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9477>.
9. Пикалюк Р. В. Тенденції розвитку журналістики даних в Україні в період повномасштабної війни. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Том 36 (75). № 2. Ч. 2. С. 246–251. DOI: 10.32782/27104656/2025.2.2/36.
10. Ніколов Ю. Мільярдний злет дронів «Генерал Черешня» на підрядах Жумаділова. Наші гроші. 10 лип. 2025. URL: <https://nashigroshi.org/2025/07/10/mil-iardnyy-zlet-droniv-heneral-chereshnia-na-pidriadakh-zhumadilova/> (дата звернення: 18.07.2025).
11. Шевченко О. В. Особливості фахової підготовки майбутніх військових журналістів у системі вищих військових навчальних закладів. *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. Серія «Педагогічні науки»*. 2025. № 31 (60). С. 219–234. DOI: 10.58442/30411831202531(60)219234.
12. Bellingcat: Охматдит вразила російська ракета X-101. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3883625-bellingcat-ohmatdit-vrazila-rosijska-raketa-h101.html> (дата звернення: 18.07.2025).
13. Dierickx L., Lindén C.-G. Journalism and Fact-Checking Technologies: Understanding User Needs. *Communication+ 1*. 2023. Vol. 10. No 1. P. 1–27. DOI: <https://doi.org/10.7275/cpo.1879>
14. Guo Z., Schlichtkrull M., Vlachos A. A survey on automated fact-checking. *Transactions of the Association for Computational Linguistics*. 2022. Vol. 10. P. 178–206. DOI: [https://doi.org/10.1162/tacl\\_a\\_00454](https://doi.org/10.1162/tacl_a_00454)
15. Makedon V., Myachin V., Plakhotnik O., Fisunenko N., Mykhailenko O. Construction of a model for evaluating the efficiency of technology transfer process based on a fuzzy logic approach. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. No 2(13(128)). P. 47–57. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.300796>.
16. Moraïs R., PiñeiroNaval V., BlancoHerrero D. Beyond Information Warfare: Exploring FactChecking Research About the Russia–Ukraine War. *Journalism and Media*. 2025. Vol. 6, No 2. P. 48. DOI: 10.3390/journalmedia6020048.

Дата надходження статті: 01.09.2025

Дата прийняття статті: 02.10.2025

Опубліковано: 04.12.2025